

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік 10 зр. (20 кор.)
на пів року 5 зр. (10 кор.)
на чверть року 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 16 франків
Поодинокє число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9 ул. Колерника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попередне застереження. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Русланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Програмова річ міністра-президента.

(X) Від довшого вже часу давали лише виборчі вісти і проголошувані серед виборчого руху речі сякий-такий материял до оцінки внутрішньої політики. Дня 30. жовтня виступив міністер-президент др. Кербер при нагоді відкриття промислового з'їзду у Відні з довиліюю програмою річю. Се в Австрії не бувало, щоби шеф кабінету являв ся на промислових зборах, а коли се вчинив др. Кербер, то бажав сим зазначити, яке значіне надає він торговлі і промислови і що значіне обидвох сих чинників не позволяє трактувати їх лише з ресортового міністерияльного становища. Мабуть численні взаємини між економічними а політичними справами спонукали міністра-президента до особистого поясненя, як правительству представляють ся взаємини між економічним житєм а політичним положенєм, де ті справи сходять ся, а де они себе спиняють. Коли розважимо провідні мисли (виводів міністра-президента, то побачимо, що правительстве задля незвичайних обставин бажает також незвичайними способами ділати для окремої цілі. До парламентарного воза, каже др. Кербер, запряжено два коні: політичного коня, обезвладненого обструкцією, і економічного, що не може рушити з місця, бо тягне при тим самім дшпли. Тепер треба задля політичної застої відпрягти сего економічного коника і пустити его окремою дорогою. Колиж парламент буде роботящий, коли політичний коник знов буде свобідно чвалати, тоді можна буде знов обидвома кіньми їхати. Але хто здавна займав ся політикою, знає добре, що економія й політика, які тепер ідуть з собою на взаводи або себе обопільно побоярюють, відносили ся спершу до себе як

причина до наслідку. Конечність охорони і пособлюваня економічних справ викликала політичні репрезентації конституційні. Законодатні тіла уважали відтак політику яко єдину ціль і длятого показала ся потреба перестрою конституційних тіл. Люди нагадали собі, що політичні репрезентації мають служити також економічним справам і потребам, інакше треба би їм відняти сі справи. Француска конституанта, що прихилила ся до сего останнього погляду, перенесла економічні справи до департаментів і громадских репрезентацій. Австрійска конституция приділяє краєвим соймам лише тісний обсяг діланя, а позаяк облегченє ради державної на річ соймів уважають з централістично-ліберального становища уступкою в користь автономістичного принципу, отже длятого економічна робота держави є зависима від роботи центрального парламента. Колиж рада державна не є роботяща, тоді все спиняє ся.

Тимто правительстве впадає тепер на думку, усунути а бодай ослабити шкідний вплив політичного положеня на торговлю і промисл і відокремити політичні і соціальні питання. Се дуже похвално і гарно, але лише вчасти дасть ся здійснити. Політика не є лейдейскою фляшкою, яку можна після вподоби набити громовиною і яка лише тоді видає іскри, коли приложимо руку до головки. Політику трудно відокремити, коли хочемо конституційно правити, а др. Кербер як-раз показав ся рішучим прихильником конституції. Правительстве, сказав він, бажает пильно роботящої, бистро поступаючої держави конституційної. Се не є цілюю серед правильних обставин, лише розуміє ся само про себе. Коли-б хто сказав се англійскому міністрови або виборцеви, то він зачудував би ся і усміхнув би ся та відповів би, що се є кардинальне услівє і над сим не треба розводи-

ти ся, позаяк без роботи і конституції нічого не можна осягнути. У нас се, що само про себе розуміє ся, що є кардинальним услівєм, стало цілюю, яка уносить ся десь в неосяжних хмарах.

Др. Кербер хоче з тими йти, що признають ся до однакових поглядів. Се є майже всі сторонництва; але коли-б він навіть з ними йшов, то питанє, чи всі з ним підуть. Кожне сторонництво бажает конституційної держави, але після своєї думки, а жадна з тих по думці сторонництв уложена конституция не може припасти до вподоби правительства, яке хоче зберегти предметовість і хоронити конституцию.

В тим лежить трудність розвязки питання. Коли поведе ся усунути обструкцию, тоді можна буде і так їхати обидвома кониками. А коли се не вдасть ся, тоді відокремленє економічних справ від політичних можливе лише до певної границі. А то для того, позаяк виконанє розпорядків що-до торговлі і промислу мусить тоді опирати ся на §. 14-ім, а сим може правительстве послугувати ся лише в безпарламентарнім часі. Всеж треба признати, що правительстве хоче щось зробити, що лише є для него спроможне. В Австрії звикли оцінювати міністерияльні заяви з становища реторичного і длятого також заяву д-ра Кербера приймають як вираз доброї его волі. Однак слова д-ра Кербера в тим випадку попередили діла. Правительстве взяло почин в зборах вельми важних для економічних справ. Недостачі вугля хоче правительстве зарадити значним розширенєм державних копалень в Брікс. Се вже щось значить. В стариннім Римі відчинено державні шпихлірі із збіжем. Нині не можливо тим способом потрібним дати хліба. Але копальні вугля є такими природними шпихлірами, і се річ зовсім зрозуміла, що їх відчиняють широко, коли

15

Скапаний сьвіт.

Штука в 4 діях зі сьвітами і танцями

ВЛАД. ОРКАНА

переклав:

Йосиф Стадник.

(Далі).

СОБКО. Зузька, до сто...!

ЗУЗЬКА. Знаю вас на скрізь!...

НАСТЯ. Що она говорить?

ЗУЗЬКА. Так би робили, як з Гальжбітою, — нема що таїти. Тепер хочете єї здавити, его знищити... Але без мене не вдієте нічого!...

СОБКО (з радостію). Та розумієсь!

ЗУЗЬКА. Мене се зовсім не радує. (Сумно).

Але так мусить бути. Я не маю кута..

СОБКО. Ми також!

ЗУЗЬКА. Забрали мені усе..

НАСТЯ. Нам також!

ЗУЗЬКА. Одвака судьба. (З натиском). Тільки мене гнете біль — а вас жере зависть...

СОБКО. Всьо одно! Дай писі! (Зузя угилє ся).

НАСТЯ. Бачиш, як ми зійшли ся!... (До Зузьки). До тебе!

СОБКО. Многая! (До Зузьки). Ти чому не пеш?

ЗУЗЬКА. Випила-б отруї, як би хто подав!...

СОБКО. Що?

ЗУЗЬКА. Пий, не вважай на мене...

НАСТЯ (до Зузьки). Потіш ся, бо маєш за суд...

ЗУЗЬКА (первою). О, я потішу ся! (Шдмирав голову).

НАСТЯ (не). Дай Боже!

СОБКО. На здоров'є! Пиймо;

НАСТЯ. На се щастє!

(Впадає Кантій).

7-ий вихід.

ТІ І КАНТІЙ.

КАНТІЙ (стає в дверох, — перестрах, — тишина). Ну, на се щастє! Пийте-ж на те щастє! (Шдходить на середину хати). Спарували ся прокляті гадина! Веселіть ся, радійте, бо се мали бути похоронні поминки!

СОБКО. Пожди — будуть і поминки..

КАНТІЙ. То ви так змовили ся? Так, нишком, як вовки?! Хотите мені жінку закаміновати!... Розбійники!!

ЗУЗЬКА (шдходить). Мене ти в се не мішай!

КАНТІЙ. Ти сама мішаєш себе. (До них) Дарую вам — думаєте? Го, го!.. Конєць уже терпеливости моєї. Терпець урвав ся!...

ЗУЗЬКА. Стережи ся!

КАНТІЙ. Ви! Ви стережіть ся! Кара Божа над вашими головами!...

СОБКО-НАСТЯ. Над твоєю!

ЗУЗЬКА. Слухай, ти, ти в моїх руках...

КАНТІЙ. Га, га, га! Такі-то були пляни? Нічо в твого позву!...

ЗУЗЬКА. Скорше з твого ґрунту.

КАНТІЙ. Я ґрунт записав живці.

ВСІ (перелуджені). Щоо?? що? щоо?

КАНТІЙ. Робіть-же мені, що хочете! Ха, ха, ха!

СОБКО. Як ти посьмів наш ґрунт записувати? Яким правом?! питаю?

НАСТЯ. Яким правом?!

СОБКО. Чуєш, ти вовчий ласуне!

КАНТІЙ. Тихо! Псе облєзлий!

СОБКО (зватає за столець). Мамо!

НАСТЯ (ривочасно). Собку! Не дай ся собачити!

КАНТІЙ (шдходить до сїней). О, не так легко! Я вас проучу!

(Із сїней доходить гамір).

ЗУЗЬКА (глядить з боку на Собка та мачогу). Циганське племя!

печи домагають ся поживи. Бажане се висловлювали в останних часах численні промислові корпорації. Жалі господиць се також болячка фабрикантів. Ніякий огонь, ніякий вуголь не може так допечи, як високі вугляні тарифи, що ще йдуть в гору. Під кухню нема чим затопити, а машини стоять пусто. Хоч в приватних копальнях роблять тепер пильнійше, не можна ще покрити убутку двох місяців змови. Треба вуголь спроваджувати з Прус, а конечність додержання замовлень по фабриках спонукує до придбання засобів топлива за всяку ціну. Через те зменьшав ся зиск і розсилав ся в порох, в угляний порох. Розширене Брікських вугляноків не усуне вугляної халепи, але вже сей моральний момент має велику вагу, що держава виступає проти капіталістичної переваги в користь реально працюючого промислу.

Однак не треба бути оптимістом. Вже ґр. Тафе мав замір політику пересунути за куліси, і він бажав лише економічні справи лишити на сцені. По уступленю ґр. Тафого пробували се й інші. Тай др. Кербер не знає, чи він доплине до пристани своїх бажань великої парламентарної роботи, бо се все є позапарламентарні заходи в безпарламентарних часах.

3 виборчого руху.

На передвиборчих зборах дня 25. жовтня в Самборі, в сали руского готелю прийнято кандидатуру руского соціаліста М. Ганкевича на V. курию під услов'ям, если всенародно дасть слово чести, що вибраний послом до парламенту не тільки не буде там виступати против віри, церкви, священників і т. д., але ще буде попірати. На IV. курию признано кандидатом о. Зубрицького. На сю курию агітує за собою мужик Михас, який на зборах виступив під окликом «хлопи, вибирайте хлопа» і при сій нагоді накинув ся в нетактовний спосіб на священників. Опісля вибрано членів повітового комітету, до якого увійшло 10 селян, 4 священники і 2 інтелігенти. Пополудни зішли ся делегати всіх чотирох повітів і по довшій нараді прийняли одногласно кандидатуру о. Зубрицького.

Зі Старосамбірського повідомлюють: Дня 6. н. ст. надоліста т. е. ві второк перед св. Дмитрієм відбудуть ся о 12. годині в полудне передвиборчі збори в Старім Самборі в ціли наради над надходячими виборами. Поставлений на з'їзді відпоручників зі всіх чотирох повітів в Самборі дня 25. жовтня кандидат з IV. куриі виголосить свою політичну віроісповідь. Просить ся о найчисленнійшу участь. Всіх отців духовних, міщан і селян, щоби наші наради принесли хосень для народної справи.

З Перемишлянщини надіслав о. Ал. Танчаківський заяву до «Дѣла», з якої виходить, що

др. Давидович, начальник суду в Перемишлянах, відступає від своєї кандидатури в користь о. Танчаківича.

В Ярославскім повіті ставав кандидат на IV. курию др. Стахура перед виборцями на зборах дня 27. жовтня в Ришківій Воли, а на другий день в Ляшках. Се вже четвертий десяток передвиборчих зборів, на яких др. Стахура станув перед народом і дав ся ему пізнати, а разом заохотив до єдності і витревалости за своєю кандидатурою. Ввиду сего его вибір має як найліпші вигляди.

Д О П И С Ь.

3 Косівщини.

(Закінчене канонічної візитації в косівскім деканаті).

Візитація канонічна в косівскім деканаті закінчилась 10. жовтня в Косові (місті) а на другий день відбув любий наш Владика соборчик в Старо-Кутах.

Як було вже в «Руслані» (ч. 139) подано, відбув Владика ще в червни с. р. візитацію 14 парохій косівського деканату; потому перервав візитацію для важних справ дівцезальних і відїхав до Станиславова, звідки удавсь на кількатижневу курацію до Wörishofen.

Повернувши звідтам, Владика завітав до нас докінчити візитації і звидів кожду церкву, навіть не пропустив таких глухих закутків як Бистрець і Річка, куда задля лихої дороги удавсь верхами 31 км. на кони. Не тільки з того приводу треба подивляти апостольську ревність Владика, але треба ще зазначити, що Владика відбув дорогу на кони з поворотом, (отже 62 км.) і 38 км. повозом протягом 7 годин, з котрих 1½ години певно пройшло на процаню в Жабю!

Звидівши кожду парохію, Владика мусів провирити, що є на річи в письмах, що тутешні власти шлють паші обов'язки про поведене деяких одиниць а славити Бога вже і свідомих цілих громад, — а що знову в дописях до часописий про поведене властей в тутешнім пашалику. Уже в часі владичих приповідий давав нарід почувати, що він ще такого не чув і що ему до серця і з серця говорить ся — особливо мало се місце в Жабю, бож то і любий наш Владика уміє заговорити до народу. Простими, невишуканими словами промовляє просто до серця і до розуму — переконує, навчає і пориває нарід, а що приповровласев до місцевих обставин та до гуцульського говору, то осягає намірену ціль.

Нарід порозумів свого «научника» і покидає свої пороки «бо той свѣтив би си научник, так як би між гуцулами зріє, усе знає, що гуцул гадає і за все розказує так, що і маціцька дитина порозуміти го може». Разило дуже, коли один з отців в часі владичої проповіді робив свої уваги, що се або те, підвесене Владикою, не має місця в его парохії, хіба у его сусіда,

котрого на кождім кроці старавсь притїмити, а тимчасом нарід-парохіяне як на злість тому отчикови притакував словам Владика: «так у нас дїсь, свѣта правда, на многі літа і т. п.». Що владичі слова були на певній і довідній підставі сказані, вкажу на допись, яку один з бувших жандармів мусів подати про ту парохію, де межі иньшим пише таке: «... в селі (Жабю) війшло в моду, що кождий, котрий хоче полюбити молодичю або дівку, бере собі єї. І то вже нікому не представляє ся злим, бо я не від одного чув, як каже: у мене така файна сестра, на що мені шукати деінде. А другий каже: у мене жінка стара, а донька як квітка, та на що мені єї віддавати, я лишу собі так, як Петро. Таку неморальність видять всі, видять і власти і суди і всяка старшина, свѣтска і духовна, і не радять на то і не ганьблять навіть. Петро живе собі в гараздї, лице ему свѣтит ся, а жінка одна з одного боку а друга з другого... Страшна неморальність у нас в Жабю! Хто бере зятя до дому, то теща ему так як донька, нема ріжницї». «Кождий чоловік окрім своєї жінки мусить мати ще кілька жінок, та бо і жінка мусить мати кількох чоловіків, бо би не був газда або газдиня. А що у нас на весілях дїє ся, то вже і не буду казати. Так само відбувають ся і хрестини і погребби і празники і відпусти. А все люде вказують на Петра, що він мусить бути у Бога добрий, бо має і маєток і честь у людей» (взяток на те, що був війтом, хотя жив на віру з донькою а може вже і внукою)... «Я се не пишу на яку мерзу, тільки на то, що може би бодай які чужі добродїї упімнули ся за Жабем, бо ту лише самі надужитя дїють ся, а нема кому упімнути ся...» Таке було кровавими слїзми подано в «Батьківщині» — і досі не опровержене, бо се дійсна правда. Дятого спаси-Біг Владичї, що ударив в проповідях в Жабю в саме «сердечко» моральної гнилі. Коби лиш на тім не скінчило ся, бо Жабю потребує безнастанної опіки звище — місяці по місяці, — інакше пропаде, а шкода такого чудного Жабя!

Дехто старавсь Владичї не факти подавати, а ніч не пояснюючі загальники і коли другий не укриваючи нічого говорив фактами, то стрічавсь з дитинячими докорами. Більше щирости, а меньше гіпокризїї треба би дорадити деяким отцям, «бо тако» лише може «ісполнити ся закон Христов!»

Нарід стрічав всюду свого Владика з одушевленем, з сипівською привязанностю, тож і хотїв своє горе-долю своему любому Владичї виявити, та про дуже обмежений час не міг всего висказати. Жаливсь на утиск від жидів, від панів (в Жабю), а особливо на Дудикевичеву опіку над Жабівцями, котра такі грубі ти сячі нагнала тому «патріотови» в пенаситний карман. Може бути, що коли стане послом, коли вже не сам, то его пупіль після відозви з 14. жовтня с. р., буде ще дуже облегчувати Жабівцям їх мошовки. — В Жабю Ільци хотїли ковче перед Владикою пожалувати ся, що у них похоронено Параску Півпичук, жену здетровізованого війта жабівського, коло самої церкви, де нікого не похороняють без дозволу ц. к. староства, а покійна не мала найменших заслуг, жила на лад, яким живе більша часть жабівських замужних женщин, хіба се мало бути заслугою, що мала полишити досить «грейцарів».

(Далі буде).

Боснацкі залїзницї.

Спільні наради міністрів, які дотичать будови боснацких залїзниць, викликали ряд статий так у віденських як і угорських дневниках. Віденська праса старавсь доказати шкідливість для австрійської торговлі будови залїзницї з Серава до новобазарского санджаку, а напротив угорска праса спротивляє ся видосконаленю комунікації між Боснею а Далмацією, побоюючись, що се підірве розцвіт одинокої, угорської пристанї Фіюме, а зверне торговлю до далмацкої пристанї Сплїту.

Сї рекримінації визвала проста зависть капіталїстів та промисловців і роздули їх понад фактичний стан. Обі сї залїзницї потрібні і певно наради міністрів дотичили хіба технічних подробиць, а передовсім означеня, хвилі розпознтя будови, але не засадничого питання, чи на-

VIII-ий вихід.

ТІ, ВІЙТ, ПРИСЯЖНИЙ, ПОЛЬОВИЙ, ГРЯДКА.

КАНТИЙ (всходячи з ними). Спокїрніли-сьте? (перестраж, Настя, Собко глядять на себе) (мовчанка).

НАСТЯ. Ми нічого не винні.

СОБКО (трївожно). Чого ти від нас хочеш?

КАНТИЙ. Сейчас мені виносити ся! Сейчас! Нехай мої очи не бачать вас більше... Ві, кертциї підземні!

СОБКО. Мати!

НАСТЯ. Собку!

КАНТИЙ (тупав ногою). Сейчас!! Поки мене лютість більша не возьме ся!...

ГРЯДКА. Опришки!

НАСТЯ (бігав від одного до другого). Що він задумав? Собку! Зузю! Що він задумав?

КАНТИЙ. Бачили ви, що они мені роблять? Я з хати пішов, а они мені жінку вигнали...

ГРЯДКА. Покровавили!...

СОБКО. Брешеш!

КАНТИЙ. Усе нищать. Доки мож було — терпів. Тепер уже годї!

ВІЙТ. Га, роби своє...

НАСТЯ. Ви вїйте!...

ВІЙТ. Не можу — его правда.

НАСТЯ (з плачем). Ні, сто разів ні!

ПРИСЯЖНИЙ-ПОЛЬОВИЙ. Его!

НАСТЯ. Ви за ним! Всі за ним! О, я нещаслива! Собку, чувш...

КАНТИЙ. Скоро виносити ся! Раз, два!

НАСТЯ. Собку!

СОБКО. Брате!

КАНТИЙ. Ти брат?!

НАСТЯ. Згадай на батька...

СОБКО. На матір...

ЗУЗЬКА. Вважай на себе...

КАНТИЙ. Дарма! Дарма!

ЗУЗЬКА. Хочеш ворогів мати?

КАНТИЙ. Они і так ворогами були... Всього мені одно!

ВІЙТ (до радних). Дальше, дальше, берїть грати!

НАСТЯ (заступав, до Кантога) Як смїєш?!

СОБКО. Скажи... яким правом?!

КАНТИЙ (торжествено). Батьківска воля!

СОБКО. Хто єї чув?

КАНТИЙ. Виразно стоїть в тестаментї.

НАСТЯ. І є в тебе серце?

КАНТИЙ. А у вас було?

НАСТЯ (ломить руки). О, Боже!

(Далі буде).

лежить викінчити сіль боснацких залізниць чи ні? Бо залізниця з Сераєва до новобазарського санджаку є стратегічною konieczністю і повинна була вже перед 20 роками злучити Босну тісніше з монархією. Будови сеї залізниці домагають ся військові сфери в загальнім інтересі монархії і без огляду на торговельні користи, які з неї випливають для Угорщини.

І хотія певно, що ся нова залізниця стане важною торговельною артерією для Угорщини аж до Сальоніки та причинить ся до зросту Будапешту, що і так вже поважно суперничить з Віднем, однак жаданя якихсь компенсацій для Австрії є хочби з сеї причини неслухні, що рівночасно проєктують ся шлях залізниці Бугойно-Арцано, яка отворить для Австрії морську пристань в Спліті. Тут підносять заміти угорські дневники, що коли тамта залізниця може стати викінченою лише поволі і при великім накладі, то ся буде побудованою дуже скоро і згодна підорвати пристань Фюме, в яку Угорщина вложила вже від 30 літ десятки мільонів на розширення і поглиблення.

Мимо завзятости аргументації з обох сторін, наводять, як бачимо нестійні і малозначні аргументи, бо остаточно мусять признати, що оба шляхи потрібні і корисні для торговельного і мілітарного зміцнення держави. Пристань в Спліті є надто мала, а Австрія, видавши багато мільонів на торговельну пристань в Триесті і військову в Полі, не зможе робити великих вкладів на пристань в Спліті, бодай до того часу в найближшій будучности, доки не стане викінченою корисна для Угорщини залізниця з Сераєва до новобазарського санджаку. Так отже, мимо антагонізму австрійських і угорських промисловців та торговельників, спільні наради міністрів лише піддержать проєкт викінчення сїти боснацких залізниць.

НОВИНИ.

— Календар. В суботу: гр.-кат. Іларіона Вел.; рим.-кат. Губерта. — В неділю: гр.-кат. Гликерія; рим.-кат. Кароля.

— Передвиборчі збори гімн. тов. «Сокил» у Львові відбудуть ся в суботу 3. н. ст. падолиста о год. 5. попол. в локалі товариства, на котрі всіх членів запрашаю — *Осип Кузьмич*, справник.

— Пригадує ся, що вечерниці з танцями, устроєні товариством «Основа», відбудуть ся в суботу 3. падолиста с. р. в комнатах «Рускої Бесіди» у Львові. Хотія особних запрошень не висіла, забава заповідає ся хорошо, бо музика 15. н. н. грати-ме танці дібрані новим аранжером. Стрій візитовий — а вступ невеликий — всего 1 К. 50 сот. Тільки просить ся явитись точно о год. ½ до 10-тої, бо пропаде коломийка — *Комитет*.

— В «Рускій Бесіді» в Перемишлі дня 4. с. м (в неділю) відбуде ся відчиг д-ра М. Доляньського. По відчиті слідує товариські забави. Вступ 40 сотиків. Початок о 8. год. вечером.

— Анкета в справі реформи учительських семінарій в Галичині заявила що-до наукових плянів, щоби в одних семінаріях покладано більшу вагу на ширшу практичну науку господарства, а в других на науку язиків, однак з тим, що через таку реформу не змінять ся ані число літ науки, ані рівень образования, ані право кандидатів до узисканя учительських посад. На разі добре би було заложити коштом краю одну семінарію з напрямом рільничим. Без огляду на згадану реформу наукових плянів бажав анкета, щоби для народних учителів улажено окремі курси рільничі і курси виділові на ширші розміри і більше систематичним способом віж досі. Виділові курси треба би оперти на школі вправ, котрою була би школа виділова.

В справі закладаня і улаженя інтернатів при семінаріях висказала анкета такі гадки: Інтернати мають бути закладані з ініціативи приватної, при помочи держави і краю під наглядом учителів. Треба дбати про підвищення субвенцій на стипендії для інтерністів. Анкета заявляє ся против закладаня великих інтернатів, а за більшим числом дрібних інтернатів. Надзир над інтернатами, де се взагалі є можливе, повинні мати катехити.

Для науки релігії в учительських семінаріях має бути число годин тижневих підвищене з двох на три, а при іспитах кваліфікаційних нота з релігії має мати таку саму вагу як і з інших предметів. Крім того висказано бажанє, щоби катехит у порозуміню з директором мав більшу свободу що-до релігійних практик.

— Сьміх і правда. До вимогів, які ставлять москвофіли кандидатам на послів до ради державної, прибав ще один, «здорово» обдуманний ка-

данскою твердию, а іменно, щоби кандидат «твердо» стояв за «etimологическим правописанием». Таке подав «Галичанін» в звіті з передвиборчих зборів в Городку.

— «Схід» орган сіоністів накликає жидів, щоби не купували у християн, лише у своїх. «Отямте ся вже раз!» — кличе згаданий орган. «Прецінь се вже крайна пора! Не накидуйте ся там, де вас не зносять, де з вас клять собі, коли ступите за поріг! Купуйте у жида а не у антисеміта». А як ми ввиду того маємо поступати? — чейже не треба пригадувати.

— Посольські кандидатури на Буковині. Досі зголосили свої кандидатури: владика Рента з 1. кола, др. Штраухер з Чернівців, а проф. Скедль (на місце проф. Рошмана з прочих міст, Николай Василько, маршалок Лупул, сов. Лупул (проти бар. Гормузакого) із сільських громад, і проф. Єрофтей Пігуляк та сов. Ісопескул (послідній проти Жоржа Поповича, автора памфлета «Die Slavisierung der Bukowina»). з 5. курії. З 2. кола великої посольости кандидує на певно барон Юрій Василько і мабуть сов. Богосевич.

— Нерівні. В літі с. р. немалу сензацію викликало подружжє, заключене межі учителькою п-ною Марією Кортай, Французкою, а якимсь царубком Італійцем з Вульки Лускобжескої, сілдецького повіта. Ниві доносять, що муж п-ні Марії схрунів, бо забрав всі дорожні гроші та гроші жени і пропав без сліду.

— Атентат на болгарского князя. На днях розійшла ся вість, що на поїзд, яким їхав кн. Фердинанд до Евксинограду, устроєно динамітний замах. Телеграфічна болгарска агенція рішучо заперечує нині ся вість і мотивує се тим, що полоска пішла мабуть звідти, що в годину по приїзді двірського поїзду на стачию Курільо, вибухнув там патрон, який згубив якийсь мисливий.

— Жидівска глупота. «Чудотворний» рабін в Новій Александрії, люблинської губернії, має около 20.000 рублів річного доходу. — Після донесеня «Восток-а» на сегорічні сьвята зїхало ся на двір цадика кілька тисяч хуситів, а кождий приніс для «чудотворця» богати дарунки, щоби за них одержати приступ до свого «сьвятого». Крім таких доходів має цадик дві каменниці в Новій Александрії і в Варшаві, і горальню, а в останних часах прийняв ще агенцію петербурской асекурації. Кождий хусит мусять під загрозою утрати рабінської даски приступити до асекурації. Звідси такий дохід «чудотворця».

— Відшкодованє, якого домагають ся подорожні, котрі їхали залізницею памятної ночі по коронації італійского короля і стали ся жертвою катастрофи під Римом, вносить 24 мільони лір. Дирекція залізничного товариства Adria і а, котра є обовязана до виплаченя відшкодованя, годить ся на 12 мільонів.

— Обманець в роли гувернантки. В Будапешті арештовано молодого чоловіка Франца Давидовича, літ 29, котрий в многих містах на Угорщині і у Відні виступав в роли гувернантки, приймав посади і казав присилати собі завдаток і кошти подорожї, звичайно 40 до 60 корон. В той спосіб витуманив він від 103 партій разом 6100 К.

— Чи на Марсі живуть люди? На се проф. Ціглер дає таку відповідь: Се дуже неімовірно. Знає ся, що нема їх там. Марс віддаленій від сонця 30 міль миль і не дістає стілько тепла, що ми. До того він малий — яго обєм виносить четвертину нашої землі — і більше вже остиглий. Він мусять бути вже дуже старий, бо гори на нїм зовсім спорохнвали — повістало тільки каміне і ринь. Білярдова куля має в порівнаню з Марсом більше горбів і долин. Так звані «канали» на нїм, се нічо инше, як вода, котра на пісковій рівнині плине, куда хоче, подібно як у Африці плине вода пісками по хмароломі. Границі снїгу на бігунах північним і полудневим снїгають богато дальше. Конець-кінцем він є опустошений і зимний. Говорять, що яго мешканці мусять бути на високім степені культури, а особливо це розуміють ся на математиці, а то для того, що планета Марс існує вже довго; тому треба зі всіх кораблів, що є на землі, уложити фігури тверджене Пітагора і чекати, аж дістане ся відповідь з Марса. Поминувши кошти такої забавки, треба би ще й довго чекати. Можливо, що колись жили на Марсі люди, але коли і тепер там они живуть, то з огляду на кліматичні відносини мусять они культурно стояти ще низше від Ляпландців, про котрих тупоголовість ми знаємо добре. Ні, на Марсі не можна знайти нічого цікавого, хоч би ми навіть послугували ся шклами з парискої вистави.

— Продажа дітний в Сибірі. В якутскім окрузі — після донесеня російських часописей — існує звичай продавати діти по ціні 10—50 рублів. Сей звичай є вислідом тяжкої нужди, яка люте між тамошніми місцевими жителями. В тих околицях зима триває повних 9 місяців, а населене крім ловлі риби не має інших средств до удержаня. Діти набувають переважно купці, і хлопці мусять у них працювати аж до повнолітности. Проданим дівчатам веде ся лучше, бо

переважно купці посилають їх до школи на науку і опісля з ними вінчають ся. Нерідко лучає ся, що й російські урядники в Сибірі женять ся з закушленими дівчатами.

— Примірне супружество. На філософичній виділ праского університета вписала ся пані Марія Бабак, котра минулого року слухала викладів у Відні. Підчас сих вакацій повинчала ся она зі студентом філософії, що з ним разом учила ся. Тепер обоє слухають викладів на праскім університеті.

— З над озера Асал. Абисиньска часопись «Al-Misr» доносить, що над озером Асал в середній Африці мурина напали на французску виправу зложеною з 200 людей і вирізали всіх до одного. Виправа мала на цілі стягати податок з муринів за експлоатованє соли з озера. Коли зажадано від муринів гроша, они заявили, що заплавають податок натураліями, і небавом зі всіх сторін почали напливати величезні стада худоби. В одній хвили нагнано худобу на розтаборених Французів, наслідком чого настав в таборі переполох, а мурина кинули ся на своїх езекутників і вибили їх до ноги.

— Ц. к. Дирекція залізниць держаних оповіщує:

Північно-німецький рух товаровий з Галичиною і Буковиною. — З днем 1. падолиста 1900 входить в жите додаток VI. до тарифи часть II. зшиток 1.

Замкненє міського бюро ц. к. австр. залізниць державних в Карльсбаді. — З днем 15. жовтня с. р. замкнено на сезон сегорічний бюро міске ц. к. австр. залізниць державних в Карльсбаді, дім «Blauer-Schiff»-«Neue Wiese» для надаваня пакунків і посилок екскурсивних і бюро в домі «Savoien»-«Alte Wiese» для продажи білетів їзди. Бюро міске в домі «Vesuv»-«Marktplatz» позістає надалше отворене для продажи білетів.

— Дрібні вісти. Станіслав Щепановський, звісний підприємець, економіст і парламентарист, автор «Nadzy Galicyi» а відтак учасник пачаміни в гал. Касі оцадности помер позавчера в Навгайм. — Казимир Одживольський, співвласитель Східниці, помер в четвер рано по дводневій недюзі. — На Чорнім мори люте страшна буря, якої жертвою упало доси багато кораблів і людей. Недалеко Промотає, пештенського комітату, стрітили ся два залізничні поїзди, особовий і тягаровий. Удар одного поїзду об другий був так сильний, що 19 вагонів поторощило ся, притім 2 особи згинули, а кілька осіб понесли тяжкі рани. — Львівска дирекція почт і телеграфів наміряє засновати телефонічну сіль між Тернополем, Грималовом, Скалатом і околицею.

Телеграми.

Відень, 2. падолиста. Цісар і грецький король зложили собі взаємно візити вчера пополудни. Вечером відбув ся в цісарскім замку гальовий обід в честь короля.

Амстердам, 2. падолиста. Вінчанє королевої Вільгельміни відбуде ся в другій половині лютого.

Льондон, 2. падолиста. Кабінет зреконструовано, як слідує: Сельсбері остав ся презесом кабінету, Річіє обняв внутрішні справи, Ляндови заграничні, Бодріх війну, Себорн мореплаветво.

Берлин, 2. падолиста. При поновнім, на розказ цісаря, судовім поступованю засуджено князя Аренберга за естрашні знущаня над муринами в полудневій Африці на 15 літ вязниці.

Мадрид, 2. падолиста. Після запевненєх знатних Карлістів стоїть Дон Карльос осторонь від карлістичного руху.

Брукселя, 2. падолиста. Бельгія і Франция заключили з собою умову задля охорони своїх інтересів в Китаю.

Берлин, 2. падолиста. Nordd. Allg. Ztg. заперечує рішучо, немов би існувала між Англією а Німеччиною якась тайна умова що-до Китаю, крім поданої до загальної відомости.

Париж, 2. падолиста. З Гонконг доносять телеграфічно через Новий Йорк, що в Анамі шалла буря, яка убила 1.600 осіб, а до 5.000 осіб остало без даху.

Берлин, 2. падолиста. З Пекіну доносять, що в кирниці палат найдено трупа найкрасшої фаворити цісаря, яку цісарєва з ненависти казала забити.

Преторія, 2. падолиста. Бюро Райтера доносить, що генерал Бота на чолі знатної, воєнної сили машерує до округу Кенгарт, де з непобідимими Боєрами наміряє розпочати немов нову кампанію против Англичан.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд подані після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
1-35	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту)	Борислава	
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		1:53	6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк.		2:08	6:43	» » » дв. Підзамче	
	7:45	з Янова			6:35	до Станиславова, П. двисокого, Потутор	
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче		8:30	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	8:00	» » » на дв. головний		2:55	9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)	
	8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия			9:15	до Янова	
	8:15	з Сокаля, Рави рускої			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.			9:42	» » » дв. гол.	
	11:45	з Ядослава і Любачова		2:55	9:55	до Чернівців, Станиславова	
	11:55	з Станиславова (Кересмезе, Потутор)			10:20	до Сокаля, Белаця, Рави рускої і Любачова	
	12:55	з Янова			1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята	
	1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.			2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята	
2-20	3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2-35	5:17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.			3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.	
	5:40	» » » на дв. голов.			3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.	
1-45	5:45	з Кракова			3:30	до Рашева, Хирова, Любачова	
	5:55	з Чернівців, Іцкан					
	6:00	з Сокаля, Белаця і Любачова					
Ніч				Ніч			
8-40	7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)		6:10	до Станиславова		
2-31	8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)		6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. марця 1901 щоденно		
12-20	8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.		12:40	6:30	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.			6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	9:45	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова			7:10	до Тернополя дворець головний	
	10:00	з Чернівців, Букарешту, Гусятина, Потутор			7:33	дворець Підзамче	
	10:15	з Лавочного (Пешту) Хирова			7:25	до Сокаля і Рави рускої	
	10:12	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.			7:48	до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і св.)	
	10:30	» » » на дв. голов.		2:51	9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
	12:05	зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.			10:40	до Чернівців і Іцкан	
	3:12	з Підволочиск на дворець Підзамче			10:50	до Кракова, Відня, Варшави	
	3:35	» » » на дворець головний			11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. і	
					11:25	» » » дв. Підз.	
					4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
					4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Гога нічна часять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейскій рівнять ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайських ч. 5) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

Банку

Гіпотечного

2 купує і продає

всякі

папери цінні

і МОНЕТИ

по найдешевшім курсі денним не числячи ніякої провізії.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всє. Духовєству і всєм вірним Вірєосв. Митроп. і Црєосв. Еп. **Ординариатам** всєх трєх єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскє зваради, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках **против шкід огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вивосить:

Фонд резервовий	245.814 кор.	52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	— ”	
” спеціальна	1.684	80 ”	
Фонд основний	72.000	— ”	
” емеритальний	18.166	60 ”	

Тарифи «Днѣстра» дуже умірковані, услія обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вивосили виплаченє шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси «Днѣстра» приймає Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористнійші услія, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускїм язиці. Зголошенє о уділенє агенцій в окрєстностях, де нема близько агентів «Днѣстра», приймає ся. «Днѣстеръ» виплатив агентам по конець 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

Інформації і посередництво до заключєнє ОБЕЗПЕЧЕНЬ ЖИТЄВИХ в найкористнійших комбінаціях.

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Днѣстеръ» на 5 1/2% і 1% додатку на кошта адм.

Товариство взаїмного кредиту „ДНѢСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10 (дім «Просьвіти»).

уділяє позички за оплатою 5 1/2% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першїм місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященники, не посїдаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити єще полісу житєву; обезпечитись можна через «Днѣстеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Уділ членскій вивосить 50 кор., вписовє 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Днѣстеръ».

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Днѣстеръ».

Артистичне заведєне ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарєнь

Генрик Шапіра

Львів, ул. Копєрника ч. 3 (побіч антики Вп. Миколаша).

Виконує дуже красно всєлякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металєві для громад і урядів парохіальних. Шильди мальовані на шклї, дереві, блясі та полотві. Всєлякі лякерования, позолочуваня хрєстів. Таблиці і шильди лянї з ріжних металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на домп.

Гравури на металю та дорогих камінях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і гузики до упряжи та ліберїї. Марки печатковї, бляшки шпунт. для броварів. Нумератори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шабльони. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цінники даром і франко.

Вєдлїякі

КУПОНИ

Вильєсовані

цінні папєрі

виплачує без потручєнєя провізії або коптїв

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.